Viktigt lexikon för vidare forskning

Alla olika människors berättelser behövs för att vi ska förstå vår historia, vår samtid och kunna skapa vår framtid. Historikern Ulrika Lagerlöf Nilsson har gjort sitt för att synliggöra fler kvinnor genom arbetet med Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (SKBL).

kvinnofokus

Ulrika Lagerlöf Nilsson är lektor i historia vid Göteborgs universitet och har doktorerat i både historia och kyrkohistoria. Hon har även varit med i redaktionen som skapat det kvinnobiografiska lexikonet där 2 000 svenska kvinnor från medeltiden fram till i dag presenteras.



– Det finns nästan ingen gräns för vad lexikonet kan användas till, men ett viktigt syfte är att materialet ska kunna bearbeta vidare och användas inom forskningen, säger Ulrika, som kommer att berätta mer om arbetet med SKBL under Våreld i Göteborg.

Trots att mycket har hänt och mångas arbete och insatser synliggjorts så finns mycket kvar som inte har fått uppmärksamhet.

– Vår historia handlar generellt oftast om krig och makt som ger en väldigt skev bild. För att få en hel bild av det förflutna måste vi observera alla kategorier av människor. Utan det har vi ingen kompass för att kunna agera framåt, säger Ulrika Lagerlöf Nilsson.

För att en mer rättvis och bred bild av vår historia ska växa fram har skolan en mycket viktig roll, eftersom kunskapen där kan förmedlas till alla grupper i samhället.

– Om vi får kunskap om hur vårt förflutna har sett ut kan vi förstå var vi befinner oss nu och rusta oss för att möta en framtid.

Karin Bernspång

Ulrika Lagerlöf Nilsson ska prata om Att synliggöra kvinnors liv och verk den 16 mars under Våreld i Göteborg.

Alva Myrdal en engagerad fredsarbetare

Alva Myrdal (1902–1986) var minister, diplomat och fredspristagare. Genom sitt arbete och återkommande studier inom pedagogik och psykologi i Sverige och USA, skapade hon en stabil vetenskaplig grund för sitt engagemang att förändra världen.

Familjepolitik liksom välfärdsfrågor som bostäder, utbildning och barntillsyn, och senare fredsfrågan blev Alvas specialområden genom hela hennes gärning. Hon var en stark förespråkare för kvinnors yrkesarbete, jämställdhet och militär nedrustning.

Alva Myrdal var socialdemokrat och på 1940-talet deltog hon i utformningen av arbetarrörelsens efterkrigsprogram. Inom skol- och familjepolitik samt nedrustning fick Alva Myrdal stort inflytande. 1962 valdes hon in i riksdagen och mellan åren 1966–1973 var hon statsråd.

På 1950-talet utsågs Alva Myrdal till diplomat som den första kvinnan någonsin. Under placeringen i Indien fokuserade hon på att fattigdomens bekämpande måste gå hand i hand med långsiktiga politiska, kulturella och sociala åtgärder.

För sin politiska mission för fred och nedrustning tilldelades hon Nobels fredspris 1982.

Besviken över att arbetet för nedrustning och fred inte gav resultat, ställde hon hoppet till den folkligt grundade fredsrörelsen.



Alva Myrdal, politiker och fredsarbetare.
Foto: Wikimedia

Källa: Alva Myrdal, www.skbl.se/sv/artikel/AlvaMyrdal, (artikel av Maria Sjöberg), hämtad 2024-01-28.

KviSks fokus 2024:

Skapa delaktighet...

Kvinnoglöd nr 1/2024 Årgång 14.
Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan, KviSk, och ges ut 4 ggr/år, även på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se.
Nyhetsbrevet trycks på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg Manusstopp för nästa nummer: Fredagen den 17 maj 2024.
Ansvarig utgivare: Bulle Davidsson.
Redaktör: Karin Bernspång
Redaktionsråd: Karin Hedner, Lunds stiftsgrupp, Marianne Staaf-Gälldin, Härnösands stiftsgrupp och Inger Boman Luleå stiftsgrupp och styrelsemedlem.
Redaktionens mejladress: karin.bernspang@gmail.com
Telefon 070-589 85 87

Gå med i KviSk!
Gå in på KviSks hemsida: www.kvinnorisvenskakyrkan.se/bli_medlem

Faktura på mejl
För att underlätta kassörens arbete skickar KviSk i år ut faktura på medlemsavgiften till medlemmarna. Via mejl till dem som har.

Har du bytt adress eller mejladress?
Meddela både din stiftsgrupp och Solveig Blom, som har hand om medlemsregistret: solveigamblom@gmail.com

Kvinnor Svenska kyrkan

Kvinnoglöd

Ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan – KviSk nr 1• 2024

Ögonvittnen inte längre på plats

Efter Hamas terrordåd mot Israel i oktober och bombningar av Gaza har situationen för palestinierna även på Västbanken förvärrats. I somras var Elisabeth Oxelhöjd på plats som följeslagare.

– Det vi ser nu är fasansfullt, säger hon.

konflikt

Följeslagare kommer från hela världen till Israel och Palestina för att med sin närvaro se och stötta dem som vill verka för fred och försoning.

– Vi tar inte ställning i konflikten utan vill med icke-våld verka för att det ska kunna bli fred, säger Elisabeth, som var placerad i området kring Jerusalem.

Där blev hon på nära håll vittne till hur palestinier fråntas sina hem och marker, hur palestinska byar systematiskt trakasserades av närliggande bosättningar, och hur våldet är ständigt närvarande.

I dag finns inte längre följeslagarna på plats som tidigare. På grund av den förvärrade situationen på Västbanken har representanter för Amnesty vädjat om deras hjälp.



Muren i Bethlemhem som byggts av Israel mot Västbanken. Sedan kriget i oktober utbröt finns inga följeslagare på plats.
Foto: Elisabeth Oxelhöjd

– De beskriver situationen som mycket illa och det är hemskt att inte kunna bistå, säger Elisabeth.

Till vardags är hon kulturchef i Härnösands kommun och det hon upplevde bär hon ständigt med sig.

Inte minst barnens utsatthet. Eller som en ledaren i en av de palestinska byar som hon besökte uttryckte: "När hus, skolor och infrastrukturen rivs ner, då river de också ner barnens framtidstro och hopp."

– Våld föder våld och när ett folk förtrycks under så lång tid, och de unga frågar sig om det här är deras framtid, då skapas frustration. Särskilt nu med kriget ter sig en ljusare framtid ännu längre bort.

Trots det ser hon ett hopp och tror att en förändring är möjlig, men då måste fler bli medvetna om vad som sker och börja agera.

– Vägen framåt handlar om att alla ska få samma rättigheter och att alla parter respekterar folkrätten, de mänskliga rättigheterna och följer internationell lag.

För att nå fred i området, enligt Elisabeth, krävs att hela världen agerar. Det är akut att få stopp på det urskiljningslösa bombandet av civila i Gaza och se till att livsnödvändig hjälp kommer in.

– Det pågår en katastrof som det är svårt att ta in, och ingen kan säga att de inte vet eller förstår vad som sker. Jag hoppas att alla engagerar sig utifrån sina möjligheter. Det måste vi om vi ska kalla oss människor.

Karin Bernspång

Läs mer på foljeslagarprogrammet.se

Våga vara en modig röst!

FREDSPROJEKTET "Vi vet idag att kvinnor och barn i hela världen är de mest utsatta vid krig och klimatförändringar. Kvinnor och barn utsätts för våld, hemlöshet och svält på flykt och i läger."

Detta skriver gruppen bakom "Fred på jorden – fred med jorden", som är det pågående kunskaps- och påverkansprojektet inom KviSk.

Flera medlemmar deltog 2023 i studiecirklar inom projektet, som strävar efter att påverka till livsstilsförändringar för klimatets skull.

Nu vill projektgruppen att fler stiftsgrupper och medlemmar engagerar sig och tillsammans med stiften och andra organisationer av god vilja vågar vara en modig röst för rättvis omställning med omsorg om hela skapelsen och i ord och handling tar sitt ansvar lokalt och globalt.

Kontakt: elisabethlofgren@outlook.com marianne.staaf.galldin@hotmail.com

Liza om vår livslånga längtan

Nästa uppslag

Vår längtan gör något med kärleken

Längtan kan vara en lekplats av drömmar som inte alltid behöver uppfyllas. Missmod kan behövas för att bearbeta något svårt. Det menar musikern, prästen och poeten Liza L Lundkvist som alltid vänt och vridit på sina tankar för att förstå vad livet handlar om.

intervju



För Liza L Lundkvist hänger längtan och livsmod tätt samman. – I vår längtan kan det bli tydligt både vad vi behöver och vad vi vill. Foto: Per Landfors

När Liza L Lundkvist växte upp var hon omgiven av människor som längtade till himlen, som om livet var en transportsträcka som skulle avklaras.

Själv längtade hon efter att få komma iväg och skapa något eget.

– Egentligen tror jag att jag längtade efter att få leva.

I dag är hon glad över sina 57 år, och att hon har så mycket mer att se fram emot.

– Det finns så mycket kvar att utforska och jag längtar efter att få se vad som ska hända med mig.

Liza har omskolat sig från lärare till präst, och jobbar som komminister på Ålidhemskyrkan i Umeå. Hon har upplevt både stor sorg och smärtsamma separationer.

– När allt gått sönder några gånger har något annat vuxit. Jag är mindre rädd i dag. Det har visat sig att livet håller ändå.

Med sin särbo över 60 mil bort är hennes längtan ständigt närvarande, och med den upptäckten att avståndet gör något med kärleken.

– I vår längtan kan det bli tydligt både vad vi behöver och vad vi vill. Att se något på avstånd ger ett annat perspektiv.

En längtan behöver inte alltid uppfyllas. Den kan ge näring ändå, tror hon.

– I vårt samhälle som är så inriktat på konsumtion kan längtan vara som en klåda, men uppfylls den hela tiden tappar sin kraft och spänning.

Risken finns också att vi drunknar i vår längtan så att vi tappar verklighetsförankringen och inte ser vad vi har.

– Jag har själv behövt acceptera att vissa drömmar inte går att uppfylla. I dag kan längtan vara som en lekplats där det jag drömmer inte alltid behöver slå in. Ibland fungerar den som en kompass mot något jag verkligen behöver ta ansvar för ska bli av.

Det finns människor som verkligen inte ska nöja sig. Hon tänker på dem med en stark längtan ut ur ensamhet eller efter rättvisa. Om den längtan inte blir uppfylld sviktar livsmodet och följden kan bli både sorg och bitterhet.

– Om en människa med sviktande livsmod söker upp mig som präst blir min uppgift att stå kvar och vara tillsammans just i det som är.

Att låta det ta tid är avgörande.

– Först måste vi förstå vad missmodet grundar sig i, och sedan över tid kan saker förändras och insikter väckas om att livet ändå bär.

Vad betyder det att livet bär?

– Det finns det nog olika svar på. För mig är det att allt inte är som jag tror i mitt missmod. Att få dela andras berättelser ger mig ofta en känsla av att livet rymmer ett mysterium och att det mitt i allt det svåra finns något som växer, långsamt, men det växer. Den ger sig liksom inte. Livsroten har ett fäste. Det fästet är Gud.

Att säga som det är kan hjälpa, enligt Liza L Lundkvist.

– Vi behöver inte vara glada hela tiden, att visa ilska eller besvikelse gör oss friska.

Kreativitet, att göra något handfast eller att finnas till för någon annan, kan även det vara en hjälp när missmod håller på att ta över.

Vi återkommer till det där med längtan och för Lizas del är den som tydligast i förhållande till hennes tro.

– Insikten att Gud är nära i allt och samtidigt ett onåbart mysterium gör att jag vill utforska mer. Mysteriet väcker min längtan, och att jag kan ana den stora kraften kan ge livsmod.

Karin Bernspång

krönika



Tack till Elisabeth!

I många år har Elisabeth Enger varit redaktör för Kvinnoglöd, som hon också var med och startade en gång tillsammans med Mariann Sönnebo. Kring sig har Elisabeth samlat ett redaktionsråd med KviSk-medlemmar från flera håll i landet och med olika kompetenser. Några problem att ”fylla” tidningen har det nog aldrig varit, snarare tvärt om. Det har kläckts fler uppslag till artiklar än det funnits plats för.

Samtidigt som Elisabeth varit mycket kreativ själv har hon också varit lyhörd för vad redaktionsrådet och andra medlemmar i KviSk velat skriva eller läsa i tidningen. Styrelsen för Kvinnor i Svenska kyrkan vill framföra vårt varma tack till Elisabeth Enger för hennes goda arbete i alla dessa år!

Så är det dags att hälsa Kvinnoglöds nya redaktör Karin Bernspång välkommen! Hon är liksom Elisabeth en erfaren journalist. Det var med glädje som styrelsen hörde Karin tacka ja till uppdraget. Tidningens delvis nya utseende är hennes idé och är förankrat hos styrelsen.

Snön försvann snabbt här i Linköpingstrakten. Fram tittade en julros i full blom och några försiktiga snödroppar. Som ett trots mot mörkret i en värld av kiv, som Kerstin Bergman skriver i sin psalm Moder Jord: Vår moder Jords mater-iella omsorg och universums vilja at ge liv, de varje natt mig läker och försonar mig med en samtid och en värld av kiv.

Många är anmälda till Våreld, det blir roligt att ses i Göteborg. Varma hälsningar till er alla!

Bulle Davidsson, ordförande

Drabbande resa utmed älven



BÖCKER Älven i mig är titeln på Jannete Hentatis romandebut som drabbat mig i vinter. Författaren är liksom jag född och uppvuxen i Luleå, och i boken gör hon en resa från kusten ända upp till Stora Sjöfallets nationalpark där älven rinner upp.

Lulelälven var den första svenska älv som reglerades redan 1923 och med de tre påföljande regleringarna (den sista 1971) försörjer älven en tredjedel av hela Sveriges elbehov.Renbetesland och boplatser las för alltid under vatten. En sorg som inte går över. Älven i mig berör mig djupt, och boken blev en minnesvärd resa även för mig. Så stark att jag måste resa dit i sommar.

Inger Boman

En mästare på porträtt



KONST Just nu visas på Moderna museet i Stockholm en finstämd utställning med den tysk-svenska konstnären Lotte Laserstein (1898–1993).

Utställningen med titeln Ett delat liv innehåller verk både från hennes unga år i Tyskland, och ur den omfattande produktionen hon skapade i Sverige dit hon tvingades fly innan andra världskriget. Särskilt porträttmålningarna har ett djup och en fascinerande närvaro, och den som vill upptäcka en stor och länge bortglömd konstnär har möjlighet fram till den 14 april.

Karin Bernspång

Elisabeth lämnar över till Karin efter 13 år





Elisabeth Enger lämnar över redaktörsuppdraget till Karin Bernspång.

REDAKTÖRSBYTE Efter 13 händelserika år tackar Kvinnoglöds tidigare redaktör Elisabeth Enger för sig!

– Efter inspirerande och lärorika år med Kvinnoglöd, går jag nu vidare till nya utmaningar. Men jag stannar kvar i den varma gemenskapen som kontaktperson för KviSk i Karlstads stift. Jag önskar tillträdande redaktören Karin varmt välkommen, och gläds åt att ni med nya Kvinnoglöd går en spännande framtid till mötes, säger Elisabeth.

Ny redaktör från och med detta nummer är Karin Bernspång, journalist sedan snart 40 år och reporter på Västerbottens-Kuriren i Umeå som närmar sig pensionen.

– Jag kände inte till KviSk tidigare, men föreningen jobbar med intressanta och viktiga frågor så jag antar utmaningen, säger hon.

Om du har synpunkter på den lite omgjorda Kvinnoglöd så är du mer än välkommen att höra av dig.

Redaktionen ser också gärna att ni ger tips på vad vi ska berätta eller personer att intervjua. Alla är också välkomna med egna bidrag till Kvinnoglöd.

Bästa sättet att kommunicera är via mejl: karin.bernspang@gmail.com